

Nr 41.

Ankom till riksdagens kansli den 4 juni 1946 kl. 4 em.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i vattenlagen.

Genom en den 1 mars 1946 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 133, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga nedan intagna vid propositionen fogade förslag till lag om ändring i vattenlagen.

Till grund för det genom propositionen framlagda lagförslaget, vilket är föranlett av nya rättegångsbalken, ligger ett av processlagberedningen i betänkande den 17 mars 1944 (SOU 1944: 9 och 10) framlagt lagförslag i samma ämne. Lagrådet har den 17 december 1945 avgivit utlåtande över sistnämnda lagförslag. De erinringar som vid lagrådsgranskningen framställts mot vissa bestämmelser i förslaget ha i allt väsentligt beaktats i propositionen. Beträffande motiveringen till lagförslaget hänvisas till förenämnda betänkande och propositionen.

Förevarande lagförslag innehåller i 14 kap. 9 § bland annat bestämmelse att handling, som insändes till domstol i vattenmål eller vattenrättsdomaren med posten, skall anses inkommen, då den avlämnats till domstolen eller vattenrättsdomaren eller till domstolens kansli. I 33 kap. 3 § nya rättegångsbalken har upptagits ett stadgande av motsvarande innebörd. I sitt av riksdagen godkända utlåtande nr 23 vid årets riksdag hemställde utskottet om sådan ändring i bland annat 1944 års lag om rätt att i mål och ärenden som tillhöra domstols handläggning insända handlingar med posten m. m., att avi om försändelse, vari handling finnes innesluten, i förevarande hänseende skulle jämföras med handlingen. Utskottet uttalade därvid att motsvarande ändring borde vidtagas i nya rättegångsbalken jämte de följdförfattningar till denna som innehålla liknande bestämmelse. Beträffande 33 kap. 3 § nya rättegångsbalken fann utskottet det ej påkallat att föreslå ändring, då Kungl. Maj:t torde komma att beakta att sådana ändringar, som bliva nödvändiga på grund av ny lagstiftning, vidtoges i denna balk före ikraftträdandet. Vad anginge de följdförfattningar, som innehålla bestämmelser av ifrågavarande innebörd och som vore föremål för utskottets prövning, hade utskottet för avsikt att i sina däröver avgivna utlåtanden föreslå erforderliga ändringar.

Utskottet.

På grund av vad sålunda anförts föreslår utskottet ändring av 14 kap. 9 § i förslaget. Bestämmelserna i ämnet synas lämpligen kunna utformas

såsom en hänvisning till det allmänna stadgandet i 33 kap. 3 § nya rättegångsbalken om ingivande av handling till rätten.

Mot propositionen i övrigt har utskottet vid sin granskning icke funnit anledning till erinran och får alltså hemställa,

att riksdagen — med förklaring att riksdagen funnit viss ändring böra vidtagas i det genom propositionen framlagda lagförslaget — måtte för sin del antaga följande

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

F ö r s l a g

till

L a g

om ändring i vattenlagen.

Härigenom förordnas, *dels* att 11 och 14 kap. vattenlagen i nedan intagna delar skola erhålla ändrad lydelse på sätt i det följande angives¹, *dels* ock att 11 kap. 7, 14 och 110—113 §§ nämnda lag skola upphöra att gälla, varjämte överskriften till 110—113 §§ sistnämnda kapitel skall utgå.

11 KAP.

Om domstolar och rättegång i vattenmål.

Allmänna bestämmelser.

1 §.

Första domstol i vattenmål benämnes vattendomstol.

Överdomstol i — — — nedan sägs.

Som sista domstol i vattenmål dömer högsta domstolen.

Angående domstol i vattenmål och rättegången i sådant mål gälle i allt, varom ej i denna lag eller annan lag eller författning är särskilt stadgat, vad i fråga om allmän domstol är föreskrivet, där det tillämpligt är.

4 §.

Vattenrättsnämndemän utses — — — vattenrättsdomaren underrättelse.

Har vattenrättsnämndeman — — — äga rum.

¹ Senaste lydelse se beträffande 11 kap. 4 § SFS 1941: 614, beträffande 11 kap. 16 § 1920: 459, beträffande 11 kap. 33 och 37 §§ 1941: 614, beträffande 11 kap. 44 § 1939: 154, beträffande 11 kap. 45 § 1920: 459 och 1944: 87, beträffande 11 kap. 47 § 1941: 614, beträffande 11 kap. 50 § 1939: 146, beträffande 11 kap. 65 § 1941: 87, beträffande 11 kap. 73 § 1942: 394, beträffande 11 kap. 75 § 1941: 614, beträffande 11 kap. 77 och 80 §§ 1919: 425, beträffande 11 kap. 81 § 1920: 459, beträffande 11 kap. 86 § 1919: 425, beträffande 11 kap. 87 § 1932: 138, beträffande 11 kap. 88 och 92 §§ 1941: 614, beträffande 11 kap. 93 § 1919: 425, beträffande 11 kap. 97 § 1920: 459, beträffande 11 kap. 98 § 1919: 425, beträffande 11 kap. 99 § 1932: 138, beträffande 11 kap. 100 § 1919: 425, beträffande 11 kap. 101 § 1932: 138, beträffande 11 kap. 102—107 §§ 1919: 425, beträffande 11 kap. 109 § 1939: 146 och beträffande 14 kap. 9 § 1919: 425.

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

Vad i rättegångsbalken är stadgat om skyldighet att åtaga sig uppdrag som nämndeman och att kvarstå i uppdraget så ock att efter avgång fortfarande tjänstgöra äge motsvarande tillämpning beträffande uppdrag som vattenrättsnämndeman.

12 §.

Yppas vid överläggning i vattendomstol skiljaktiga meningar, vare lag som i rättegångsbalken stadgas beträffande domstol, där allenast lagfarna ledamöter hava säte i rätten. Vid omröstning säge vattenrättsdomaren sin mening först, därefter vattenrättsingenjörerna och sist nämndemännen.

16 §.

Vid utövändet — — — i kammarkollegiet.

Är fråga — — — än vattenmål.

Konungen bestämmer, i vilken omfattning åtgärd, som avser allenast målsberedande, må vidtagas av hovrättsledamot i vattenöverdomstolen eller av tjänsteman vid denna.

33 §.

Kungörelse, som i 32 § sägs, skall genom vattenrättsdomarens försorg dels för uppläsande så snart ske kan i kyrkan genast avsändas, i mål, som i 17 § 1—12 samt 17, 18, 20 och 21 avses, till pastorsämbetet i den eller de församlingar, där fastigheter, som omförmälas i kungörelsen, äro belägna, i mål, som avses i 17 § 13, 14, 15 och 16, till pastorsämbetet i den eller de församlingar, där den del av farleden eller flottleden, varom fråga är, framgår, samt i mål, som avses i 17 § 19, till pastorsämbetet i den eller de församlingar, i vilka ansökan om företaget förut kungjorts, dels ock inom tio dagar införas i en eller flera av ortens tidningar så ock, där fråga ej allenast är om företag enligt 7 eller 8 kap., i allmänna tidningarna. Ett exemplar av kungörelsen skall tillika med ett exemplar av ansökningshandlingarna ofördröjligen sändas till det eller de ställen, som i kungörelsen angivits.

Vattenrättsdomaren skall därjämte, såframt i målet är fråga om ansökan enligt 17 § 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 15 eller 18, utan dröjsmål i betalt öppet brev eller brevkort å posten avlämna underrättelse om kungörelsens utfärdande, om det eller de ställen, varest handlingarna i målet hållas för parterna tillgängliga, samt om den för erinringars avgivande bestämda tiden till envar i ansökningen uppgiven eller eljest för honom känd ägare av fastighet, som i kungörelsen omförmäles, så ock till de kända nyttjanderättshavare, vilkas rätt beröres i saken. Underrättelsen skall adresseras till den fastighet, varom fråga är, såvitt ej säker kunskap vinnes om annan adress inom landet för mottagaren. Varder efter ty i 37 § sägs kungörelsen delgiven viss sakägare, erfordras ej underrättelse, som nu sagts, till sådan sakägare.

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

Där sakägare — — — nu sagts.

Är jord — — — sätt underrättad.

Ägare av — — — fastighetens ägare.

37 §.

Kan inverkan ske på kanal- eller slussanläggning, skall kungörelsen delgivas anläggningens ägare eller styrelsen för densamma på sätt, som för delgivande av stämning i tvistemål är stadgat. Lag samma vare beträffande känd förvaltning eller styrelse för annan allmän farled eller vattenregleringsföretag eller flottningsstyrelse för allmän flottled eller syssloman eller styrelse för torrlägningsföretag eller företag enligt 8 kap., där det företag, varom i målet är fråga, berör led eller företag, som nu nämnts.

Är fråga att genom tillärnad byggnad taga i anspråk av annan tillgodogjord vattenkraft, skall kungörelsen på sätt förut sagts delgivas ägaren av den anläggning, där kraften tillgodogöres.

Vad i — — — annans vattentäkt.

Där fråga är om ansökan, som i 17 § 20 avses, skall kungörelsen delgivas ägaren av det strömfall, från vilket kraftbelopp, varom fråga är, tillhandahålles. Vad nu sagts äge motsvarande tillämpning beträffande ansökan enligt 17 § 11 eller 12.

Är fråga om ansökan, som i 17 § 21 avses, skall kungörelsen delgivas ägaren av den vattentäkt, från vilken vatten, varom fråga är, tillhandahålles.

Skall delgivning ske genom sökandens försorg, äge vad i 32 kap. 2 § rättegångsbalken är stadgat om stämning motsvarande tillämpning; vad där sägs om rätten skall avse vattenrättsdomaren. Förklaras ansökningen i anledning av underlåten delgivning förfallen, skall bevis därom med de skäl, varå beslutet grundas, tecknas å ett exemplar av ansökningen. Tillkännagivande om beslutet skall lämnas parterna i den för kallelser till dem stadgade ordning.

42 §.

Då handling i vattenmål skall delgivas genom rättens försorg, förordne därom vattenrättsdomaren eller vattenrättssekreteraren.

Vitnesstämning till vattendomstolens sammanträden utfärdas av vattenrättsdomaren eller vattenrättssekreteraren.

43 §.

Vattenrättsdomaren eller vattendomstolen äge, om det finnes erforderligt, självmant föranstalta om bevisning; dock skall beträffande fråga, varom förlikning är tillåten, vad härutinnan är stadgat äga tillämpning.

Erfordras för att målet vid vattendomstolens sammanträde skall kunna slutföras i ett sammanhang, att yttrande inhämtas av sakkunnig, skrift-

*(Kungl. Maj:ts förslag:)**(Utskottets förslag:)*

ligt bevis företes, föremål tillhandahålles för syn eller besiktning eller annan förberedande åtgärd vidtages, skall vattenrättsdomaren utan dröjsmål meddela beslut därom.

Vattenrättsdomaren äge ock, där sådant finnes lämpligt, förordna, att till vinnande av utredning, som i målet finnes erforderlig, bevisupptagning skall äga rum inför vattenrättsdomaren eller vid allmän underrätt. Skall bevis upptagas vid allmän underrätt, meddele denna om tiden och stället för bevisupptagningen i god tid besked till vattenrättsdomaren, som därom sist å åttonde dagen förut underrättar parterna i den för kallelser till dem bestämda ordning.

Vill sökanden eller annan, att åtgärd, som nu sagts, vidtages, skall han, så snart ske kan, göra framställning därom hos vattenrättsdomaren.

44 §.

Är i målet fråga om inlösen av område, som utgör del av fastighet, äge vad i 10 kap. 25 § andra stycket är stadgat motsvarande tillämpning.

45 §.

1 mom. Erfordras för bedömande av målet särskild teknisk utredning eller vidlyftigare värdering, uppdrage vattenrättsdomaren, där sådant finnes lämpligt, åt sakkunnig att efter förberedande undersökning avgiva utlåtande i målet. Tarvas utredning av mer än en person, varde uppdraget lämpat därefter.

Undersökning, som — — — vattendomstolens sammanträde.

2 mom. Vattenrättsdomaren må — — — av dem.

Om tiden — — — av nöden.

3 mom. Där vid — — — till vattenrättsdomaren.

47 §.

Framgår av utlåtande, som i 45 § sägs, eller eljest, att företag eller åtgärd, varom i målet är fråga, angår fastighet, som icke blivit enligt vad i 32 § är föreskrivet i kungörelse angiven, åligge vattenrättsdomaren att därom utfärda kungörelse med tillkännagivande vad ägare till sådan fastighet så ock nyttjanderättshavare, där dennes rätt är i fråga, har att iakttaga för bevakande av sin rätt i målet ävensom att i fall, som i 33 § sägs, och på sätt, där finnes stadgat, meddela sakägare, som nu nämnts, underrättelse om kungörelsens utfärdande. Kungörelsen skall genom vattenrättsdomarens försorg sist å fjortonde dagen före vattendomstolens sammanträde införas i en eller flera av ortens tidningar så ock, där fråga ej allenast är om företag enligt 7 eller 8 kap., i allmänna tidningarna samt för uppläsande i kyrkan avsändas till pastorsämbetet i den eller de församlingar, där de i kungörelsen angivna fastigheter äro belägna. Ett exemplar av kungörelsen skall ofördröjligen sändas till det eller de i kungörelse enligt 32 § angivna ställe eller ställen.

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

Där så finnes lämpligare och hänsyn till okända rättsägares rätt ej utgör hinder däremot, låte vattenrättsdomaren i den för delgivande av stämning i tvistemål stadgade ordning sist å åttonde dagen före vattendomstolens sammanträde kalla sakägare, som ovan sägs, att inställa sig vid sammanträdet för sin rätts bevakande. Skall kallelsen delgivas genom sökandens försorg, gälle vad i 37 § sista stycket finnes stadgat.

50 §.

Huvudförhandling i målet skall av vattendomstolen hållas vid syn på stället eller, där målet kan prövas utan syn, på annan plats, som är för parterna välbelägen.

Tiden och — — — bestämda ordning.

Har sökanden — — — parternas rätt.

53 §.

Yrkanden beträffande ersättning till följd av det företag eller den åtgärd, varom fråga är, så ock påståenden i anledning av utlåtande, som i 45 § sägs, skola göras medelst skriftlig inlaga i två exemplar före vattendomstolens första sammanträde i målet eller ock i inlaga på sätt nu sagts eller muntligen framställas å nämnda sammanträde och, där syn hålles, före synegångens början eller i den ordning, som domstolen bestämmer. Vid yrkanden och påståenden, som framställas senare än nu nämnts, vare vattendomstolen icke pliktig att fästa avseende, utan så är att de föranledas av iakttagelser under synegången eller av eljest under domstolens sammanträden förekomna omständigheter.

Av inlaga — — — ena exemplaret.

55 §.

Vid huvudförhandlingens början bör vattenrättsdomaren eller annan ledamot av rätten kort redogöra för ansökningsen och de yrkanden, som framställts i målet. För utredning av fråga av teknisk beskaffenhet äge part åberopa av honom ingiven skrift. Redogörelse skall lämnas för skriftens innehåll.

Parts utevaro från vattendomstolens sammanträde utgöre ej hinder för målets handläggning och avgörande. Finnes vite eller annat äventyr för utevaro från vattendomstolens sammanträde böra föreläggas part, må föreläggandet ej tillkännagivas i den för kallelser till parterna bestämda ordning utan skall delgivning därav med honom äga rum.

57 §.

Där ej — — — beskedet lämnas.

Finnes uppskov — — — blivit bestämd.

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

I sammanhang — — — parts hörande.

Vid uppskjuten huvudförhandling skall målet företagas i det skick, vari det förelåg vid den tidigare handläggningens slut. Hava de ledamöter, som vid det senare sammanträdet sitta i vattendomstolen, ej övervarit den tidigare handläggningen, skall dock målet upptagas till ny huvudförhandling; i den mån det kan antagas vara utan betydelse eller skulle medföra oskäligen kostnad eller synnerlig olägenhet, erfordras ej att bevis, som upptagits vid tidigare sammanträde, ånyo upptages.

58 §.

Vattendomstolens utslag skall grundas å vad vid syn eller annan förhandling förekommit inför vattendomstolen och handlingarna i övrigt innehålla.

Å tid och plats, som för utslaget meddelande enligt 57 § blivit särskilt bestämd, skall utslaget vara för parterna tillgängligt.

Då utslag sålunda gives, erfordras ej att vattendomstolen är samlad.

65 §.

Ändå att — — — motsvarande tillämpning.

Har svarandepart genom att utebliva från vattendomstolen eller ej iakttaga föreläggande, som vattenrättsdomaren eller vattendomstolen meddelat, eller genom påstående eller invändning, som han insett eller bort inse sakna fog, eller annorledes genom vårdslöshet eller försummelse föranlett uppskov i målet eller eljest vållat kostnad, gottgöre han sökanden de utgifter, som därigenom åsamkats denne.

73 §.

För varje ansökningsmål skall av vattenrättssekreteraren upprättas en akt, omfattande ett exemplar av samtliga de handlingar, som i målet ingivits, samt de i målet förda protokoll så ock avskrift av de utav vattenrättsdomaren i målet utfärdade kungörelser och meddelade beslut ävensom av vattendomstolens utslag i målet jämte förteckning å de kartor, ritningar och andra handlingar, som akten omfattar.

Vid akten — — — upptagna adresser.

Vattenrättssekreteraren skall — — — av vattendomstolen.

75 §.

Vill någon mot annan föra talan, som i 17 § 22—57 avses, skall han hos vattenrättsdomaren göra skriftlig ansökan om stämning å svaranden.

76 §.

Är ansökan i något avseende ofullständig eller finner vattenrättsdomaren den väckta talan vara av beskaffenhet, att den uppenbarligen icke kan av vattendomstolen upptagas, skall vad i 29 § andra stycket och 31 § är stadgat beträffande ansökningsmål äga motsvarande tillämpning.

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

77 §.

Möter ej mot talans upptagande hinder, som i 76 § avses, teckne vattenrättsdomaren å stämmningsinlagan föreläggande för svaranden vid äventyr, som i 82 § förmäles, att inom viss av vattenrättsdomaren förelagd tid, minst fjorton dagar, efter det stämmningshandlingarna delgivits honom, till vattenrättsdomaren ingiva skriftligt svaromål å stämmningspåståendena med bifogande av de handlingar han vill åberopa till stöd för svaromålet så ock att senare iakttaga bestämmelse, som vattenrättsdomaren må komma att jämlikt 80 § meddela om tid och plats, då parterna hava att inställa sig inför vattendomstolen för målets vidare utredning.

78 §.

Stämningen skall jämte ansökan och därvid fogade handlingar delgivas svaranden. Skall delgivning ske genom kärandens försorg, äge vad i 32 kap. 2 § rättegångsbalken är stadgat motsvarande tillämpning; vad där sägs om rätten skall avse vattenrättsdomaren. Förklaras kärandens i målet väckta talan i anledning av underlåten delgivning förfallen, skall bevis därom med de skäl, varå beslutet grundas, tecknas å ett exemplar av stämmningsinlagan.

Har svaromål inkommit, skall det med därvid fogade handlingar delgivas käranden.

79 §.

Finner vattenrättsdomaren för målets beredande erforderligt, att ytterligare skriftväxling äger rum mellan parterna, äge han förordna därom.

Vattenrättsdomaren äge ock föreskriva, i vilket avseende part skall yttra sig eller förebringa utredning vid äventyr, som i 82 § förmäles.

80 §.

Sedan målets beredande avslutats, bestämme vattenrättsdomaren tid och plats för vattendomstolens sammanträde; finnes parternas inställelse inför vattendomstolen ej vara behöflig för målets utredning och hava parterna ej heller påfordrat förhandling inför domstolen, må vattendomstolen utan huvudförhandling företaga målet till avgörande. Om föreläggande för part att inställa sig vid vattendomstolens sammanträde för huvudförhandling och hans utevaro gälle vad i rättegångsbalken är stadgat angående sak, varom förlikning ej är tillåten.

81 §.

Vad i 42—45 §§, 49 § första stycket, 50 § första stycket, 51 och 52 §§, 55 § första stycket, 56 § första stycket, 57, 58, 64, 67, 70—72 §§, 73 § första och tredje styckena samt 74 § stadgas beträffande ansökningsmål skall, där ej annat framgår av vad nedan i denna § sägs, äga motsvarande tillämpning i fråga om stämmningsmål.

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

Utlåtande, som — — — vattenrättsdomarens tjänsterum.

I de fall, då enligt vad för ansökningsmål finnes föreskrivet parterna skola erhålla besked i den för kallelser till dem i 32 § bestämda ordning, skall i stämningssmål med avseende å sättet för meddelande av sådant besked i stället lända till efterrättelse vad om delgivning är stadgat.

82 §.

Underlåter svaranden att inom förelagd tid avgiva svaromål eller har part genom att utebliva från vattendomstolen eller ej iakttaga föreläggande, som vattenrättsdomaren eller vattendomstolen meddelat, eller genom påstående eller invändning, som han insett eller bort inse sakna fog, eller annorledes genom vårdslöshet eller försummelse föranlett uppskov i målet eller eljest vållat kostnad för motparten, vare den försumlige, ändå att hans talan bifalles, pliktig att gottgöra motparten de utgifter, som därigenom åsamkats denne.

84 §.

Bestämmelserna i 75—83 §§ om förfarandet i stämningssmål skola äga tillämpning å brottmål, allenast såvitt de ej strida mot vad enligt rättegångsbalken gäller om sådant mål; vad där stadgats om rätten skall i fall, då underrätt enligt nämnda balk är domför med en lagfaren domare, avse vattenrättsdomaren.

86 §.

Över besvär — — — skyndsamt beslut.

När besvär — — — röra saken.

Äro besvärerna i något avseende ofullständiga eller finner vattenrättsdomaren besvärstalan icke hava fullföljts på föreskrivet sätt eller inom rätt tid, äge vad i 29 § andra stycket och 31 § är stadgat beträffande ansökningsmål motsvarande tillämpning.

87 §.

Möter ej mot talans upptagande hinder, som i 86 § sista stycket avses, skall, sedan de i 86 § andra stycket omförmälda handlingar inkommit och besvärstiden gått till ända, vattenrättsdomaren, så snart ske kan, låta ett exemplar av besvärshandlingarna tillställas den eller de personer, som efter ty därom är stadgat utsetts att mottaga förrättningshandlingarna, samt angående besvärerna utfärda kungörelse.

Kungörelsen skall — — — 89 § avgivas.

Angå besvärerna — — — andra stycket.

I sammanhang — — — sammanträdet bestämmas.

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

88 §.

Angående offentliggörande av kungörelse, som i 87 § sägs, gälla beträffande mål, som avse företag enligt 6 kap., vad i 33 § första stycket finnes stadgat i fråga om mål enligt 17 § 13, 14, 15 och 16 men i andra fall vad nämnda lagrum föreskriver beträffande mål, som omförmälas i 17 § 1—12 samt 17, 18, 20 och 21; dock vare i fråga om företag enligt 7 eller 8 kap. ej erforderligt, att kungörelsen införes i allmänna tidningarna. Är sådant företag av mindre omfattning och berör det allenast viss eller vissa sakägare, må kungörelsen, i stället för att införas i en eller flera ortstidningar, delgivas envar sakägare.

Kungörelsen varde — — — mottaga förrättningshandlingarna.

Angå besvär — — — nämnda intressen.

Där i besvär över syneförrättning rörande företag enligt 3, 7 eller 8 kap. föres talan mot ägare eller nyttjanderättshavare till sådan fastighet, vilken ej angivits i någon angående syneförrättningen offentliggjord kungörelse, skola besvärerna jämte den rörande desamma utfärdade kungörelsen i den för delgivande av stämning i tvistemål stadgade ordning delgivas ägare eller nyttjanderättshavare, som ovan sagts. Skall delgivning ske genom klagandens försorg, äge vad i 37 § sista stycket stadgas motsvarande tillämpning.

92 §.

Vad i 29 § andra stycket, 39—41 §§, 56 § första stycket, 60 § första, andra och fjärde styckena, 70—72 §§, 73 § första och tredje styckena samt 74 § stadgas beträffande ansökningsmål skall äga motsvarande tillämpning å underställningsmål ävensom i tillämpliga delar å besvärsmål vid vattendomsstolen, 60 § dock med iakttagande av bestämmelserna i 3 kap. 11 §, 6 kap. 3 § 1 mom., 7 kap. 45 och 55 §§ samt 8 kap. 38 §.

Bestämmelserna i — — — och underställningsmål.

93 §.

I underställningsmål gälle om sakägares rätt till ersättning för talans bevakande vad i 10 kap. 30 och 79 §§ är för motsvarande fall stadgat. I fråga om kostnad, som i underställningsmål föranledes av anförda besvär, eller kostnad i besvärsmål pröve vattendomsstolen efter ty med hänsyn till föreliggande omständigheter finnes skäligt, huruvida klaganden bör gottgöra motparterna deras kostnad, eller, där besvärerna bifallas, klaganden bör erhålla ersättning för sin kostnad.

Vad i 65 § andra stycket finnes stadgat om skyldighet för part i ansökningsmål att gälda kostnader, som han genom obefogad invändning eller anorledes föranlett, äge motsvarande tillämpning.

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

97 §.

Sökande i ansökningsmål vare pliktig att förskjuta:

kostnaden för sådana kungörelser och underrättelser i målet, vilka det åligger vattenrättsdomaren att offentliggöra eller avsända, så ock för handlingarnas tillhandahållande, såsom i 32 § sägs, där särskild utgift härför ifrågakommer, ävensom för handlingars delgivning i fall, då delgivningen ej sker genom sökandens försorg;

ersättning för — — — stycket förmäles;

gottgörelse åt — — — i målet;

gottgörelse åt sakkunnig, som tillkallas av vattenrättsdomaren eller vattendomstolen, så ock annan ersättning eller kostnad i anledning av förhör med vittnen eller annan bevisning, varom vattenrättsdomaren eller vattendomstolen självant föranstaltar;

ersättning för undersökning enligt 45 § 1 mom.; samt

gottgörelse åt — — — närmast sammanträdesplatsen.

Vad nu — — — hans besvär.

Där i — — — av klagande.

Huruvida kostnad — — — gällande regler.

Om fullföljd av talan till vattenöverdomstolen och högsta domstolen.

98 §.

Talan mot vattendomstols dom eller beslut skall fullföljas till vattenöverdomstolen. Vad i denna lag stadgas om vattendomstols dom gälle vattendomstols avgörande av saken, ändå att sådant avgörande annorstädes i lagen givits annan benämning; med beslut avses vattendomstols avgöranden i andra fall.

Beslut i fråga angående fullföljd må i de fall, då enligt rättegångsbalken underrätt är domför med en lagfaren domare, meddelas av vattenrättsdomaren.

99 §.

Vill part vädja mot vattendomstols dom i mål, som ej är brottmål, skall han inom två veckor från den dag, då domen gavs, hos vattenrättsdomaren anmäla vad. Hos vattenrättssekreteraren må ock vädjas; pröve dock vattenrättsdomaren, huruvida sålunda gjord vadeanmälan rätteligen skett.

Part, som anmält vad, skall inom fyra veckor från den dag, då domen gavs, fullfölja vadet genom att till vattenrättsdomaren inkomma med vadeinlaga.

100 §.

Vill part vädja mot vattendomstols dom i brottmål, skall han inom fyra veckor från den dag, då domen gavs, till vattenrättsdomaren inkomma med vadeinlaga.

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

101 §.

Har ena parten enligt 99 eller 100 § väddat mot vattendomstols dom, äge även motparten, ehuru han ej iakttagit vad i nämnda §§ sägs, föra talan mot domen; dock åligger honom att inom två veckor från den dag, då tiden för fullföljd av vadet utgick, till vattenrättsdomaren inkomma med vadeinlaga.

102 §.

Vill någon anföra besvär mot vattendomstols beslut, skall han till vattenrättsdomaren inkomma med besvärinlaga. I stället för den i 52 kap. 1 § rättegångsbalken föreskrivna tid av två veckor gälle en tid av tre veckor.

103 §.

För vademåls beredande i vattenöverdomstolen skall vadeinlagan med därvid fogade handlingar delgivas vadesvaranden och föreläggande meddelas honom att inom viss tid, minst tre veckor från delgivningen, till vattenöverdomstolen inkomma med skriftligt genmäle.

Finnes i besvärsmål motparten böra höras över besvären, skall besvärinlagan med därvid fogade handlingar delgivas motparten och föreläggande meddelas honom att inom viss tid, minst två veckor från delgivningen, till vattenöverdomstolen inkomma med skriftlig förklaring.

Vad i rättegångsbalken är stadgat om befogenhet för hovrätt att utan motpartens hörande bevilja viss åtgärd eller förordna om hävande av sådan åtgärd skall även avse vattenöverdomstolens handläggning av fråga, varom förmäles i 46 §.

104 §.

Har i ansökningsmål, vari kungörelse enligt 32 § utfärdats, talan mot vattendomstols dom eller beslut fullföljts av sökanden, äge vattenöverdomstolen i stället för att förordna om delgivning enligt 103 § besluta, att ett exemplar av vade- eller besvärinlagan med därvid fogade handlingar skall så snart ske kan tillställas den eller de personer, hos vilka enligt förut utfärdad kungörelse de vid vattendomstolen ingivna handlingarna hållas tillgängliga, samt att angående den fullföljda talan skall utfärdas kungörelse, som utan dröjsmål skall tillställas nämnda person eller personer och offentliggöras i den eller de för vattendomstolens meddelanden i målet bestämda ortstidningar.

Kungörelsen skall innehålla

dels tillkännagivande:

att, intill dess målet av vattenöverdomstolen avgjorts, ett exemplar av fullföljdshandlingarna skall hållas för sakägarna tillgängligt hos nyssnämnda person eller personer, samt

att kallelser och andra meddelanden till parterna i målet, under det målet är anhängigt vid vattenöverdomstolen, skola, där de icke särskilt tillställas

*(Kungl. Maj:ts förslag:)**(Utskottets förslag:)*

den eller dem, till vilka de äro riktade, ske på det sätt, att de genom vattenöverdomstolens försorg offentliggöras i den eller de ortstidningar, som härför blivit bestämda, samt hållas tillgängliga hos ovannämnda person eller personer,

dels ock besked om den tid, inom vilken genmäle eller förklaring skall enligt 103 § avgivas.

Vad i denna § stadgats äge motsvarande tillämpning, där i besvär- eller underställningsmål, vari kungörelse enligt 87 eller 91 § utfärdats, talan fullföljts av sökanden.

I fall, som i denna § avses, skall delgivning anses hava skett, då vad ovan föreskrivits blivit fullgjort.

105 §.

Vademål må av vattenöverdomstolen avgöras utan huvudförhandling, där sådan finnes sakna betydelse för prövningen. Hava parterna å ömse sidor begärt huvudförhandling, skall sådan äga rum, om den ej uppenbarligen skulle vara utan betydelse.

Äger huvudförhandling rum, må, i den omfattning vattenöverdomstolen bestämmer, utredningen framläggas genom vattenöverdomstolens försorg.

Bevis genom syn på stället må upptagas i vattenöverdomstolen, allenast om synnerliga skäl därtill äro.

Finnes i ansöknings-, besvär- eller underställningsmål vite eller annat äventyr för utevaro från vattenöverdomstolens sammanträde böra föreläggas part, må föreläggandet ej tillkännagivas parten på sätt i 104 § sägs utan skall delgivning därav med honom äga rum.

106 §.

Bestämmelserna i 43 och 44 §§, 45 § 1 mom. samt 57, 58, 62—64, 66, 67 och 97 §§ skola i tillämpliga delar gälla om vattenöverdomstolen och måls behandling därstädes. Vad i 97 § föreskrives om sökande, kärke eller klagande skall avse den, som i vattenöverdomstolen fullföljt talan; har i brottmål talan fullföljts av den tilltalade och är han häktad, skall dock kostnad, som eljest skulle åligga honom, gäldas av statsverket.

Med avseende å gottgörelse åt sakkunnig, som tillkallats av vattenöverdomstolen, samt ersättning för sådan på uppdrag av vattenöverdomstolen hållen undersökning, som avses i 45 § 1 mom., äge domstolen, efter vad med hänsyn till omständigheterna finnes skäligt, förordna, att kostnaden skall förskjutas av allmänna medel och gäldas av statsverket.

107 §.

Angående talan mot beslut, som enligt detta kap. meddelats av vattenrättsdomare, äge vad i rättegångsbalken är stadgat om talan mot underrätts beslut motsvarande tillämpning, dock med iakttagande av vad i 102—106 §§ är stadgat om besvär mot vattendomsstols beslut. Lag samma vare i fråga

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

om talan mot vattenrättsdomares beslut om inskrivning i vattenbok, som i 12 kap. förmäles, angående besiktning, varom i 13 kap. sägs, samt i fråga, som i 14 kap. 7 § avses.

Vattenrättsdomares beslut i fråga, varom förmäles i 46 §, skall, såvitt angår fullföljd, anses som beslut om handräckning. Mot vattenrättsdomares beslut i fråga, som avses i 83 § andra eller tredje stycket, må talan föras allenast i sammanhang med talan mot dom eller slutligt beslut.

Över vattenrättsdomares beslut rörande jävsfråga, varom i 85 § första stycket förmäles, må klagan ej föras.

108 §.

Talan mot vattenöverdomstolens dom eller beslut skall fullföljas till högsta domstolen.

Vad i 103—106 §§ är stadgat angående rättegången i vattenöverdomstolen skall äga motsvarande tillämpning i fråga om högsta domstolen.

109 §.

Sedan vattenöverdomstolens dom eller slutliga beslut vunnit laga kraft eller högsta domstolen slutligen avgjort dit fullföljt mål, skola domstolarnas akter i målet översändas till vattenrättsdomaren.

14 KAP.

9 §.

Där på grund av stadgande i denna lag handling skall ingivas till domstol i vattenmål eller vattenrättsdomaren, må den i stället på vederbörande parts eget ansvar inlämnas genom bud eller i betalt brev insändas med posten. Handling, som sålunda inkommer, skall anses ingiven av den, som undertecknat handlingen. Handlingen skall anses inkommen, då den avlämnats till domstolen eller vattenrättsdomaren eller till domstolens kansli.

I fråga om inlaga eller annan handling, som på grund av stadgande i denna lag skall ingivas till domstol i vattenmål eller vattenrättsdomaren, äge vad i 33 kap. 3 § rättegångsbalken är stadgat motsvarande tillämpning.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1948; därvid gälle i tillämpliga delar vad i lagen om införande av nya rättegångsbalken finnes föreskrivet.

Stockholm den 4 juni 1946.

På första lagutskottets vägnar:

THORWALD BERGQUIST.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit

från första kammaren: herrar *Bergquist, Karl Emil Johanson, Westman, Ahlkvist, Løthner* och *Olofsson*, fru *Sjöström-Bengtsson* samt herr *William Ohlsson*;

från andra kammaren: herrar *Lindqvist, Hedlund* i Östersund, *Olsson* i Mellerud och *Björling*, fru *Gustafson* samt herrar *Landgren, Gustafsson* i Lekåsa och *Ljungqvist*.
